

Дембіцька С.В.

*доцент кафедри безпеки життєдіяльності
Вінницького національного технічного університету*

м.Вінниця, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Основним завданням вищої освіти є формування творчої особистості, фахівця, який здатний до саморозвитку протягом усієї професійної діяльності. Розв'язання цього завдання можливе лише за умови перетворення студента з пасивного споживача готових знань у активного дослідника, який вміє формулювати проблему, аналізувати шляхи її вирішення та знаходити оптимальний результат. Враховуючи це, національні стандарти вищої освіти в основу навчання ставлять самостійну, творчу роботу студентів. Відповідно виникає проблема пошуку педагогічних засобів та розробки відповідного методичного забезпечення самостійної роботи студентів з метою оптимальної організації цієї діяльності.

Загальні питання організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в наукових дослідженнях висвітлено досить повно, однак з'являється необхідність адаптувати наявні методики щодо особливостей дисципліни «Охорона праці», оскільки 50% навчального матеріалу відводиться студентам саме на самостійну роботу.

Охорона праці в процесі підготовки фахівців у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації вивчається в два етапи. На 4 курсі вивчається дисципліна «Основи охорони праці» та на 5 курсі вивчається дисципліна «Охорона праці в галузі». У відповідності до цього, організація самостійної роботи студентів під час вивчення охорони праці, здійснювалася нами в два етапи, на кожному з яких реалізувалися певні завдання.

I етап. В процесі вивчення дисципліни «Основи охорони праці» відбувалося вдосконалення умінь та навичок самостійної роботи під безпосереднім керівництвом викладача. На цьому етапі ми здійснювали:

– формування пізнавальної активності до вивчення охорони праці за рахунок позитивної мотивації до самостійного оволодіння знаннями, уміннями і навичками;

– формування умінь працювати з літературними та нормативними джерелами, державними та галузевими стандартами;

– вдосконалення інтелектуальних умінь (аналізувати, узагальнювати, порівнювати, виділяти головне тощо) під час роботи з навчальною та науковою літературою;

– формування творчих умінь при розв’язанні проблемних задач;

– формування критичного мислення, ораторських здібностей, а також здатності ведення дискусії на основі підготовки та виступу з доповідями.

II етап. Самостійна робота студентів мала проблемний та науковий характер, здійснювалося формування навичок самостійної роботи студентів у співробітництві з викладачем, що передбачало:

– розвиток інтелектуальних умінь (аналізувати, порівнювати, узагальнювати, виділяти головне) на основі опрацьованої наукової літератури;

– розвиток творчих умінь через розв’язання виробничих ситуацій, творчих завдань;

– формуванню вмінь визначити методологію та методи дослідження, скласти доповідь під час підготовки (написання) курсових, дипломних робіт, а також виступу на конференціях.

У процесі навчання у кожного студента формується і удосконалюється особистий стиль самостійної розумової роботи. Такий стиль – це сукупність прийомів, запозичених у інших людей і відпрацьованих конкретним студентом [3, с.27]. І тому при організації самостійної роботи студентів в першу чергу варто приділяти увагу формуванню і розвитку навичок розумової праці, що передбачає дотримання ряду вимог:

– обґрунтування актуальності та необхідності виконання поставленого завдання [2, с.34]. Ця вимога досягалася за рахунок формування мотивації до вивчення охорони праці через реалізацію між предметних зв’язків з фаховими

дисциплінами;

– відкритість та доступність завдань. Студенти повинні мати можливість порівнювати виконані завдання, аналізувати їх корисність роботи та відповідність отриманих оцінок [2, с.35]. Ця вимога була виконана за допомогою створення інтернет-сторінки з охорони праці, де була можливість у відкритому доступі переглядати стан виконання завдань та поточне оцінювання;

– надання можливості студентам виконувати самостійну роботу, яка відповідає їхньому навчальному рівню [1, с.56]. Це здійснювалося за допомогою використання різних типів навчальних завдань для самостійної роботи студента.

Самостійна робота є обов'язковою складовою навчального процесу, результатом якої є підвищення рівня знань студентів, формування вміння самостійно мислити та приймати адекватні рішення. Головними структурними елементами самостійної роботи є її мета та мотиви.

Відповідність мотивів до цілей самостійної діяльності з навчальної дисципліни є передумовою професійного та особистісного розвитку студента, оскільки якісно організована самостійна робота сприяє формуванню кваліфікованого фахівця для народного господарства.

Література

1. Організація самостійної роботи студентів / За заг.ред.В.М.Король, В.П.Мусієнко, Н.Т.Токової – Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2003 – 216 с.
2. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / [А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підкасистий, В.А. Козаков та ін.]. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.
3. Підкасистый П.И. Организация учебно-познавательной деятельности студентов. Учебное пособие./ П.И.Підкасистый – М.: Педагогическое общество России, 2004 – 112 с.